

1 Forenkl uttrykket $\log_2(2^5) + 4\log_4(8) - e^{\ln(6)}$.

Løysing:

$$\begin{aligned}\log_2(2^5) + 4\log_4(8) - e^{\ln(6)} &= 5 + 4\log_4(4^{3/2}) - 6 \\ &= 5 - 6 + 6 = 5.\end{aligned}$$

2 Finn mengden som tilfredsstillir ligningen $\frac{x}{\sqrt{2}-1} < \frac{x^2}{\sqrt{2}+1}$.

Løsning:

La oss begynne med å multiplisere ligningen med $\sqrt{2}+1$, da får vi $\frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}-1}x < x^2$. Ved å bruke konjungatsetningen kan vi skrive

$$\frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}-1} = \frac{(\sqrt{2}+1)^2}{(\sqrt{2}-1)(\sqrt{2}+1)} = 3 + 2\sqrt{2},$$

og dermed er ulikheten vår

$$(3 + 2\sqrt{2})x < x^2.$$

Legg merke til at $x \neq 0$. Dermed kan vi dele på x . I dette tilfellet må vi dele opp i to tilfeller: $x > 0$ og $x < 0$. Når $x > 0$ får vi ligningen $3 + 2\sqrt{2} < x$. Og dermed får vi intervallet $(3 + 2\sqrt{2}, \infty)$. Når $x < 0$ snus ulikheten når vi deler begge sider på x , og dermed får vi $3 + 2\sqrt{2} > x$. Denne ulikheten er alltid sann når $x < 0$, og dermed får vi intervallet $(-\infty, 0)$. Dermed blir den endelige mengden

$$(-\infty, 0) \cup (3 + 2\sqrt{2}, \infty).$$

3 Avgjør kva for nokre av påstandane er sanne, usanne eller ikkje gir mening:

i) $x^3 = 1 \iff x = 1$

iv) $x = \pi \implies \cos(x) = -1$

ii) $x^2 = 4 \iff x = 2$

v) $\cos(x) = 0 \implies x = \frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$.

iii) $x^2 \iff 9, x \iff \pm 3$.

Løsning:

- i) $x^3 = 1 \iff x = 1$ er sant.
 ii) $x^2 = 4 \iff x = 2$ er usant.
 iii) $x^2 \iff 9$, $x \iff \pm 3$ gir ikkje mening. (Derimot hadde $x^2 = 9$, $\iff x = \pm 3$ gitt mening og vært ein sann påstand.)
 iv) $x = \pi \implies \cos(x) = -1$ er sant.
 v) $\cos(x) = 0 \implies x = \frac{\pi}{2} + \pi n$, $n \in \mathbb{Z}$ er sant.

- 4 Per skal bestille en plakat via NTNU's grafisk senter, men vet ikke hvilken størrelse han skal velge. Han vet at om han har et A0-ark og deler den i to på langsiden får han to A1-ark osv.. Samtidig vet han at et A0-ark har et areal på en kvadratmeter og at forholdet mellom langsiden og kortsiden for alle A-arkene er $\sqrt{2}$. Hva er dimensjonene til et A1-ark?

Løsning:

La l_1 notere lengden av langsiden til et A1-ark og k_1 lengden av kortsiden til et A1-ark. Siden et A1-ark har halvparten av arealet til et A0-ark, vil $k_1 * l_1 = 1/2m^2$. Samtidig vet vi at forholdet $l_1/k_1 = \sqrt{2}$ som medfører at $l_1 = \sqrt{2}k_1$. Setter vi dette inn i ligningen for arealet får vi at $\sqrt{2}k_1^2 = 1/2m^2$. Siden k_1 er positiv får vi løsningen

$$k_1 = \frac{1}{\sqrt{2}\sqrt{\sqrt{2}}} = \frac{1}{\sqrt{2}\sqrt[4]{2}}.$$

Langsiden får da lengde

$$l_1 = \sqrt{2}k_1 = \frac{1}{\sqrt[4]{2}}.$$

- 5 a) Utfør polynomdivisjonen $\frac{p(x)}{x^2 + 1}$, der $p(x) = x^4 + 2x^3 - 2x^2 + 2x - 3$.

Løsning

Om vi utfører polynomdivisjonen får vi

$$\begin{array}{r} (x^4 + 2x^3 - 2x^2 + 2x - 3) : (x^2 + 1) = x^2 + 2x - 3. \\ \underline{-x^4 \qquad \qquad -x^2} \\ 2x^3 - 3x^2 + 2x \\ \underline{-2x^3 \qquad \qquad -2x} \\ -3x^2 \qquad \qquad -3 \\ \underline{3x^2 \qquad \qquad +3} \\ 0 \end{array}$$

- b) Finn alle røtene til $p(x)$.

Løsning

Av oppgave a) får vi at $p(x) = (x^2 + 1)(x^2 + 2x - 3)$. Vi veit at polynomet $x^2 + 1 \geq 1$, og dermed ikkje har nokon røter. Bruker vi abc-formelen for å finne røtene til $x^2 + 2x - 3 = 0$ får vi at

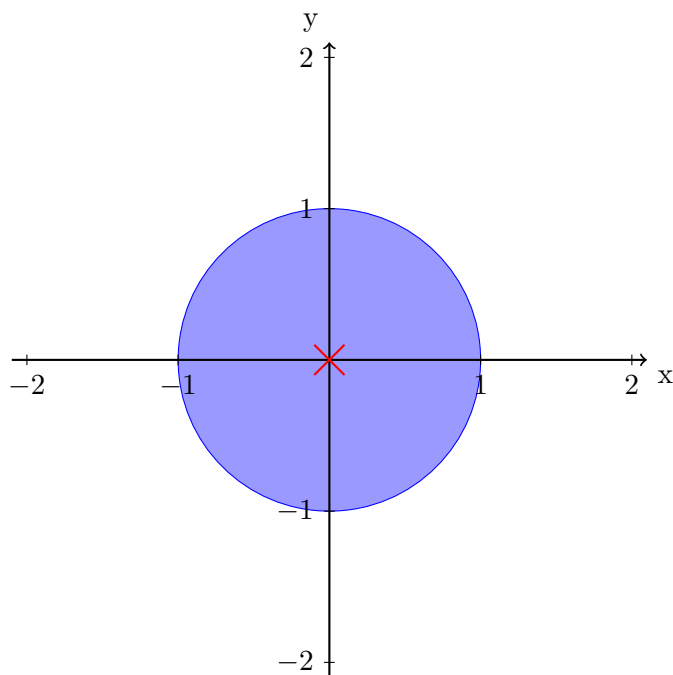
$$x = \frac{-2 \pm \sqrt{2^2 - 4(-3)}}{2} = \frac{-2 \pm 4}{2} = -1 \pm 2,$$

som vil si at $x = 1$ og $x = -3$. Dette vil si at røtene til p er 1 og -3 .

- 6 Skisser området i planet som består av alle punkter (x, y) som tilfredsstiller ulikhetene

a) $\frac{1}{x^2 + y^2} \geq 1$.

Løsning: Noter at $(x, y) \neq (0, 0)$, siden da ender vi opp med å dele på 0. Ganger vi med $x^2 + y^2$ over på begge sider av ulikheten får vi $1 \geq x^2 + y^2$, der vi ikke har med $(x, y) = (0, 0)$. Dermed får vi den lukkede enhetsdisken der vi har fjernet sentrum.

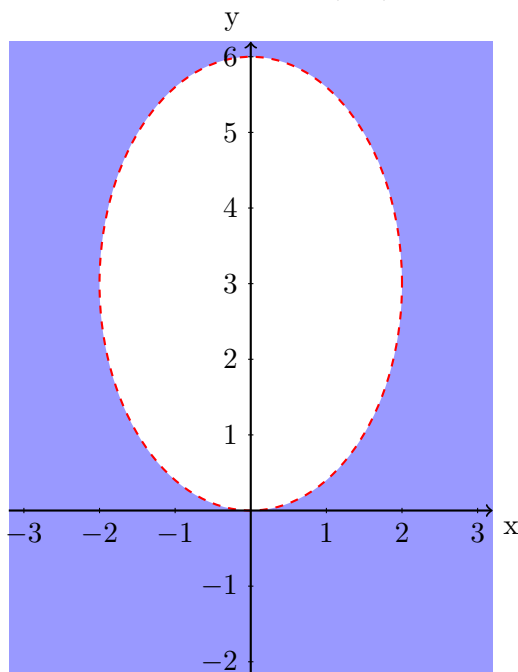
b) $\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} - \frac{2}{3}y > 0$.

I denne oppgaven må vi fullføre kvadratet. Vi har at $\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} - \frac{2}{3}y = \frac{x^2}{4} + \frac{1}{9}(y^2 - 6y)$. Fullfører vi kvadratet får vi at $y^2 - 6y = (y - 3)^2 - 9$, og dermed får vi

$$\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} - \frac{2}{3}y = \frac{x^2}{4} + \frac{(y - 3)^2}{9} - 1.$$

Går vi tilbake til ulikheten får vi at $\frac{x^2}{4} + \frac{(y-3)^2}{9} > 1$. Det vil si at området er det som ligger utenfor ellipsen $\frac{x^2}{4} + \frac{(y-3)^2}{9} = 1$, som har sentrum $(0, 3)$ og store halvakse er

linjen mellom sentrum og $(0, 6)$ og lillehalvaksen er linjen mellom sentrum og $(2, 3)$.

7] Gitt funksjonen $f(x) = \frac{x+3}{x^2(x-1)}$.

a) Utfør delbrøkkoppstillinga av funksjonen f .

Hint: Anta at $\frac{x+3}{x^2(x-1)} = \frac{A}{x^2} + \frac{B}{x} + \frac{C}{x-1}$, hvor A, B, C er konstantar.

Løysing:

La oss anta at funksjonen f kan skrivast på forma

$$\frac{x+3}{x^2(x-1)} = \frac{A}{x^2} + \frac{B}{x} + \frac{C}{x-1}.$$

Trekkjer vi saman brøkane på høgre side får vi at

$$\frac{x+3}{x^2(x-1)} = \frac{A(x-1) + Bx(x-1) + Cx^2}{x^2(x-1)}.$$

Om det vi antar er sant må

$$x+3 = A(x-1) + Bx(x-1) + Cx^2.$$

Det er to måtar å løyse likninga over på.

Metode 1 (Innsetjing):

Viss likninga over er sann må den være sann for alle verdiar av x , og sidan vi har tre ukjente treng vi også tre likningar for å finne A, B, C og dermed må vi setje inn tre verdiar for x . Set vi inn verdiane 0, 1 og -1 for x får vi likningssettet

$$\begin{cases} 3 = A(-1) + 0 + 0 = -A & \iff A = -3 \\ 1 + 3 = 4 = 0 + 0 + C = C & \iff C = 4 \\ -1 + 3 = A(-1-1) + B(-1)(-1-1) + C(-1)^2 & \iff 2 = -2A + 2B + C. \end{cases}$$

Nå står det berre at å løyse for B , vi har at $2 = -2 * (-3) + 2B + 4 = 10 + 2B$. Dette medfører at $B = -4$. Dermed er $\frac{x+3}{x^2(x-1)} = \frac{-3}{x^2} + \frac{-4}{x} + \frac{4}{x-1}$.

Metode 2 (Likskap av polynom):

Om vi gangar ut parentesane og får at

$$x + 3 = A(x - 1) + Bx(x - 1) + Cx^2 = (B + C)x^2 + (A - B)x - A.$$

Dersom likskapen over stemmer må $B + C = 0$, $A - B = 1$ og $-A = 3$, elles er ikkje polynoma like! Løyser vi likningssettet får vi $A = -3$, $B = -4$ og $C = 4$ slik som over.

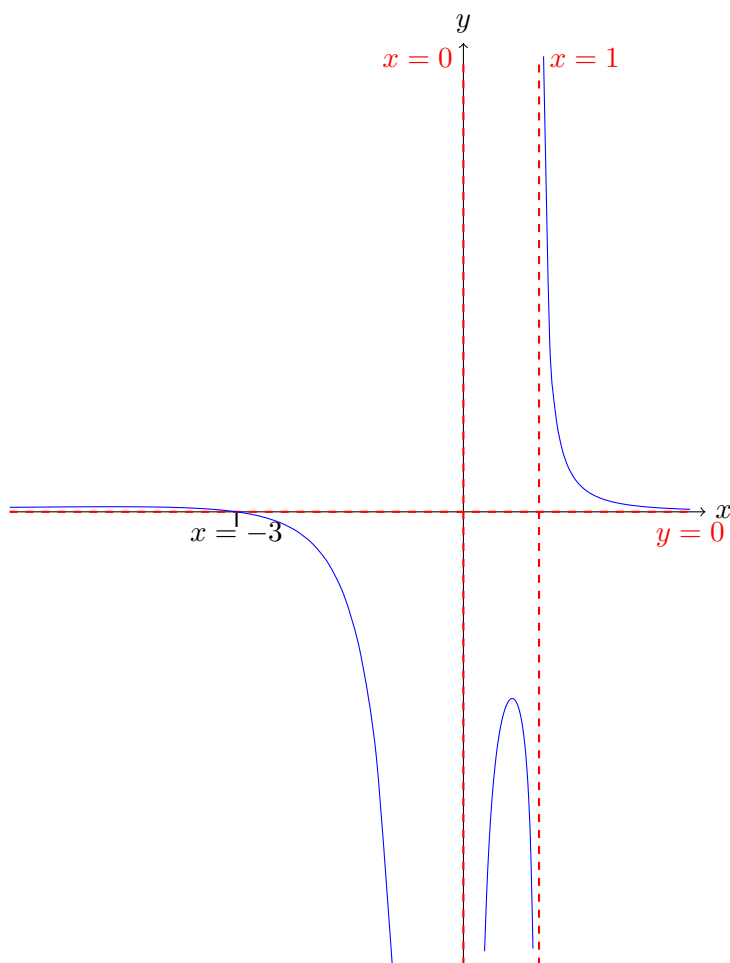
- b) Skisser grafen og marker dei horisontale og vertikale asymptotane til funksjonen f .

Løysing:

La oss begynne med å finne dei horisontale og vertikale asymptotane. Dei vertikale finn vi ved å setje nemnaren lik 0. Om vi løysar likninga $x^2(x - 1) = 0$ får vi at vi har vertikale asymptotar når $x = 0$ og $x = 1$. Den horisontale asymptoten finn vi ved å ta grensa $x \rightarrow \pm\infty$. Grensene blir da

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{x + 3}{x^2(x - 1)} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{x + 3}{x^3 - x^2} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{1/x^2 + 3/x^3}{1 - 1/x} = \frac{0}{1} = 0.$$

Teknar vi fortegnsskjema får vi at funksjonen er positiv før $x = -3$ og etter $x = 1$, og negativ i mengda $(-3, 0) \cup (0, 1)$. Dette vil si at funksjonen ser slik ut

8 Bevis at summen av tre påfølgende heltall er delelig på tre.

Løsning:

La n være et vilkårlig heltall. Da er summen av de tre påfølgende heltallene lik

$$n + (n + 1) + (n + 2) = n + n + 1 + n + 2 = 3n + 3 = 3(n + 1).$$

Siden $3(n + 1)$ er delelig på 3 (siden $\frac{3(n+1)}{3} = n + 1$) har vi bevist påstanden.

Alternativt kan vi bruke induksjon, men for at påstanden skal gjelde for *alle* heltall, og ikke bare de positive må vi bruke induksjon to ganger. Viser at $n + (n + 1) + (n + 2)$ er delelig på 3 når $n \geq 0$.

1. $n = 0$ medfører at $0 + 1 + 2 = 3$ som er delelig på 3.
2. Vi antar at påstanden er sann for et tall n . Dvs. $n + (n + 1) + (n + 2)$ er delelig på 3.
3. Skal vise at påstanden da vil være sann for $n + 1$.

$$(n + 1) + ((n + 1) + 1) + ((n + 1) + 2) = n + 1 + n + 1 + 1 + n + 1 + 2$$

$$= (n + (n + 1) + (n + 2)) + 3.$$

Siden vi vet at $(n + (n + 1) + (n + 2)) = 3j$ for et positivt tall j får vi at

$$(n + 1) + ((n + 1) + 1) + ((n + 1) + 2) = 3(j + 1),$$

og er dermed delelig på 3.

La oss vise at $-n + (-n + 1) + (-n + 2)$ er delelig på 3, som viser påstanden når minst ett av tallene er null eller mindre.

1. $n = 0$ medfører at $-0 + (-0 + 1) + (-0 + 2) = 3$ som er delelig på 3.
2. Vi antar at påstanden er sann for et tall n . Dvs. $-n + (-n + 1) + (-n + 2)$ er delelig på 3.
3. Skal vise at påstanden da vil være sann for $n + 1$.

$$\begin{aligned} -(n + 1) + (-(n + 1) + 1) + (-(n + 1) + 2) &= -n - 1 - n - 1 + 1 - n - 1 + 2 \\ &= (-n + (-n + 1) + (-n + 2)) + 3. \end{aligned}$$

Siden vi vet at $(-n + (-n + 1) + (-n + 2)) = 3j$ for et ikke positivt tall j får vi at

$$-(n + 1) + (-(n + 1) + 1) + (-(n + 1) + 2) = 3(j + 1),$$

som er delelig på 3.